



## Мугудайга „Сабах-шоу“

Сахаҥар мөһө түгүлүр бөлүрөм халандарларынан  
арта дыып эстэр, сакта дыып үүмүт тиксунну 1.  
күкүтэр — Байыдаайына Мутудайдына Сынналат  
күннүгэр «Сахаҥу» аатылыныа. Иороччуларына  
уокка сынналатчыларынан бөлүхтөрү сарга  
ыраактан-чугастан ыгырыллынып аалдыстар, «Са-  
бах» удуустар мөһө ардыларынаа реабилитацион-  
най мөһө филмаларып бэрэстайытылэрэ бөлүх-  
лэр.

Бу 300-тэй тухай янз янз ширээр саалзтайгайгай толор-  
бут корооччуудыг Сахабыг сүрэн ийгэнгэ динтэ  
костуударинан: хотуу халлаан сулуустарынан, дү-  
наабыл уотунан, дивагы араас огуноох чарытсылыг  
лаамчаларынан, бааг харагыбыт хаардаах харый-  
ларынан итээнэ бийыгы дьыл Кыһыл окууа ойуу-  
дэммыт сүдэрөйдүн сэмэммит сена көрсөр. Шой  
уоллаах кыыс арыалдыттаах Алгысчыт (улуустары)  
культура упринтениетын начальнига В. П. Гераси-  
мов) тойугунай аһаалдыгыта бу үөрүүгө-көтүүгө мус-  
тубут дьону эмнэ бийтэ тусна динтэ айгабэ хил  
дээр.

[illegible]

Шөү сүүрүн тутуулан «Садах» филлаларын чинчилээр эр дөө-уоланнар бизе түһүмүдүн сах, балыры ооннууларыгар, булутас өгө, тазаа, тарбахха, булгуруйбат сүһөөххэ, уусуран тылы нурахтһинлэра буолла. Миний 7 иһин күрөс булдууаста. Кинилэр географилара киһэ буолла: Мугудайтан Виктор Окочешников, Андрей Варламов, Амма Сатабайыттан Чакыртан гөрүттэх Николай Адамов, «Дайны» түмүүттөн Сергей Захаров, интернат-окуулаттан Николай Гуляев, Хатылыттан Виктор Попов, Григорий Попов кыттынылар. Түмүтөр кыттылаахтарга бөрүнөгөр туттаралынылар. Кинилэр аагтыыттан Николай Гуляев ээрдэ тылы эттэ.

Шоу аралдыктар, сынчыктар өткө салуу киши программалауу астыныларда. Күрөхтөһүн былыңгыр му-  
зыкалыңгыр нүмөрдөр быыс буларбынча толорулаңгыр  
истилер. Маңна битир дойдубаахтара Дыкуускайта,  
көпөн кыттыңгыр ылыңгыр «Саха омуу» театр үнү-  
түм артына Дмитрий Артемьев үс үлөтүн көрдөрбү-  
тө бу дүрө илалын көргөттө. Артист кылгыс ки-  
рин тылаңгыр нөлүлүктүн дьонугар айар үлөтүн от-  
чуоттаат. омуоха быылы театрға 9-с сезонун арти-  
стыран. Франциянан. Европа куораттарынан — ба-  
рыта 10 араас дойдубаахынан сынчыңгыр сахатын кул-  
туратын көрдөрбүтүн аралыңгыр. Илалын сарт көрө-  
түлөр үрдүн быырабылларын Александр Салкин. А-  
мьсттан сынчылар сран-при халыаһына Евсей Андреев.  
В өрө арата «Төһүтүс алыдыр» ар дьондор авса-  
быларын салайааччыта Прокопий Васильев, Михаил  
Овсеров амыалара ылылар.

Сарсын спортивной Чурагчы улуунуттан дуобакча ССРС спордун мастарын аатын аан бастагчтаа ылымт. республика туурт тогулдуз чемпиоа, спорт толонууох пропагандин Иван Семенович Пинигин 50 саагын туозор. Убулээр мөөнүгөр ынгыллар республикагады туурирээр көрсө юмн чарылахай ел чамаланг ахтан афарым.

Саха майгытыгар, олохтор-дьаһаһар, ойугор-санаа-  
тыгар дьүүрэллэн миһндыр илэ дуобат ооньбуута.  
Ону таба тайынан, сурахтыһынэн өтө көрөн кэллэч  
кэмтэ аар-сварта аастыһын эрдахпыт. Оссо үрдүөхтүү,  
сайдыхыыт турдаба. Урукку өттүгэр түстүүнэн, ос-  
туол тениһинэн, охууан ытыһынан, атах ооньбууту-  
нан аатырбыт улуустан дуобакка аан доңду чөмшө-  
нэ, нөрүөттөр иккэ ардаларынааһы гротсмейстер  
Гаврил Колесов үүһэя таһыста. Оруобуна уон сыт-  
лаарыта Чурапчыга республика дуобакка күрэхтэ-  
һинэти буолбута. Бу түһүлтэ кытталыастаба, эиһэ  
маастара, Украина призера Андрей Филипп Одь-  
луунга тахсан сөһүн биэрбита. Кыһаҕа күтүстэх  
утарсылыны үөрөнүстүн Гали Колесов оҕорбута уоһу-  
на тэһиһинини ситиһистэ. Оҕлоһоро Ытык Күөстэҕи  
сыалдьар, бу күрэхтэһиһи үһсэ призериһан буолбут  
Иван Пониряги эдэр дуобатчыт ураты талаанын өтө  
көрөн, Галины Тэһтэҕэ дуобат оһуолуһугар илдьиһи  
сөһөттөрүллэригэр төрөнүстүгэрин сүбэлээбита.

Аасшатын кэпэ сааатааха. Иинитинвэр удьуор  
уус, шындыр дьон эбиттэр. Илэн нэһэтэ сахалыы  
иискэ нуруот алаастара. Еддоким Семеновна Хабах-  
сыттан торуттаах, абата Семен Васильевич Хадаар-  
тан хааннаах. Иинилэр үс уол, үс кыыс оҕону тө-  
рөтөн көчүлөх гынан көтүһүүттэрэ. Дирек орто ос-  
куолатыгар үөрэнэ сылдьан К. К. Романов төрийбүт.

Бирин, музика икки ардасыр кириги бэлэтнени дотерени ооньонно. Сүүтүүлэх бирнестар уонна олору спонсордаан ажалыгытар элбэхтэрэ сохтордо. Майна 15 тыг солк кириги бытыажа эр киһи өмүс куруттан садалаан буочуна белтик, прилет мас уок на муус, истиана көбүөрө ооньоннулар. Оттоо олохтоохторсо эппа сонун күрэхтээни бытылыына. Ол курдук, матинтофонга үбуулдараан сайта дыстылап эбэрде тылы оннит уонна - баллабыт туонбут кэбилик ытык кырдыаастарын талланнаах дьону саккадарын тааныкта бирнис ооньонно уонна ол хаалайымынан ычча салайааччыта Кирилл Данилов буолда, музыккальнай шкатулка туттарылыына. «Сабах» киһи элбэх дыбаллары ылатар бу түгөнүгэ таба туһанылыына. Хоткур, таһиллимааа стохтоох телевиэзорунан бириллериитэн (салайааччы В. Лавренчик) тахсар. Оно үөрөнөп, сана дылыннап эбэлэрин, адьийдэрин, быһата, күндү дьоннорук эбэрдэллэргэ сайналкалары уонна бүсүн-баарыа састарып туолбуттары булай эмиз бу шоу кытыллараан бүтүн майна эбэрдэлэон үөртүдэр. Иккиннин, «Сабах» спорт-кулун (салайааччы Н. Пермьяков) үлэлэттиллэр. Онон бу кэлэ рти уолиттар күрэхтэһиилэрин сэргэ сааман ытыкта икки маастары үүнэрбит тренер Иван Захаровка, дуобакка маастары иншиит Николай Синцевкэ, волейболу сайыннарыыта үлэбэ актыыбынайдык кыттар Галина, Петр Собаниннар данэ кэргэннэригэр «Сабах» киһи медаллары, ойдобунньук бэлэхтэри туттардылар. Олору сэргэ бу киһи филлаллары актыыбынай салайаачытара килиэннээ баһаттенилэр.

Бу үгүс даяалдах шую быйыһтар саха былырда үгэстөрүн сүрдөрө-туомнара, дылы-күнү билгалэтиннэра умукута хаалбатылар. Коростуларга анаһымт ити айыттыларга кылһыһааһыннаһын нэһиһаһымт кылһааһаһа М. Б. Сивцев таһыста.

Республиканской статусташ «Садах» реабилитационный киши ытгар үлэтэ кизини загааччы сэргэ-даба буоаху. Ангардаас бу ийиуну да ыллаахха, дьону итирдэр утаба суох сыныаһаахха, иллэг кэми толору көдүүстээхтэн ыстыахха собун даһаастаахтара. Киһи астыһара баш — киһи үлэтэ киһи аһар улуустарга улам тигээрийдэн эрэрэ. «Садахтар» сурун сорунтара арыгыны иһиэт эбэтэр киһиттэн аһаастаммыт эр дьону, ыал аһаларын тутаах обществнай үлэбэ тардына, үлэтээх оһоруу. Оһурудуң, бу дыһаһы сааһааһыт мугудайдарга «Садах» табаарыстыба үлэтир, тутуунан дырыһтанар. Ыһаата барһанна холобурдатаахха, улуус киһингэр Пейсия дьыэтин туһууттара, Киһи куһуһааһы оһовор үлэһэн эрэ мугурдаамата чуолһай. Оһохторун оһогто, дыһаһуот буола идиң аһардаас дьонно «Суорумһу» кудуунтаахтар. Оттоһу культурнай-сыныһатар, спортивнай эһгэбэ үлэлэрин идиң кыһаһаһы аһтан аһардыбыт. «Садах» киһи директора А. Р. Пермяков манһын яһаһири.

[illegible]

Директор хэлсэлтийн шинийтгэл аныг мэлддэгтэртан  
ыраахтан кэлбт Амга Сатабайын «Сарыал» фи-  
лиалын сатабайачы Проконий Васильевтан арийлх  
тыл өөрдөсүм.

— Филнал буларомын төмүскатэр сыйлаах бу «сабахтаран» үс төгүз ийиз сыйдыбылтарын кэчэ эрэ «Сабах» диниңиз регистрацияламмынын Филнал ийизе «Эрал» дини абылар түмсүүлэре, эмиз кирилэртэн сүүмэрдизин 12 ийилээх «Төһүгэс андылар» ансамбллаахын. Улууспут, канилиң салалталара сүрдэкиң өйүүлэр, көмөлөһөллөр, Улууска чабды ологу пропатаңдалааһынга, бу хач саабынга ытырын ылынвары сыйдыбыт. Детей, оскуола саастаах оҕолору эмиз тардабыт, сизэр туомга үөрөтөбүт, анаа чаас ылан улаһыбыт. Бардак отунан улууска хоһобур буолабыт. Ичэ үлэбит түгүз дин сайыабын. «Суорумну» кулаа бу түспэ улаһыр, президентизэх, — диэтэ киһи.

Огтоон бичиг, бичлэгчилээхтэр, нэрлөхчүүдэр, нэрүүлхчүүдэр, «Тэдний сага хараг сагаасаахтэр түүн сага үрүүг сагаа ордун» дүн ос хоноонугар курдук, бу «сагахтар» эвдбик ологу пролагандалыар үтүү сагаалаагилангара хас нэлэлнж улзуе ахсын таниидин эхсеприент таблтынны, кылдын дүн алыаахыг. Истатинабын «Сагах» эр дүнун аламбллара үл дэрин сыадын соругун курдун сааан толорбуг арын-ларын тылынан түмүтүүбүн. Ол эвдтар, нэримэ дүнэбт алыаах олох ханнаг да бэлэлзэх илбистээх тылаа аламбалаах.

С. СМЕРНИКОВА

Дуобат  
туруу үлэһитэ

дуобатын дурууһогар даярытамна. Ини 35 сэт  
устата дуобат туһара тодоһунтар тохтоон көрбөк-  
тоддон-чабыһан турбакка, Петр Базычев «Теория  
хааһа сымдар энциклопедия» дуобатын, чабыһа  
спорттунан суолу сөһөөн калла. Иван Пинигин ду-  
батчыт быһыһынан 1985 сыллаахха Дюкуускайга  
художественнай училищета үөрэнэр кэмтэр куорас  
аһаас чемпионатыгар иккис буохан улахан ситиһи-  
лэммитэ. Онтон 1973 сыллаахха Муома народнай  
театрыгар художиниһын үлэһит сымдан дуобата  
ССРС спордун маастара буолбута. Ити сыл олохун  
арыаһа Татьяна Подпироговаһын холбоспуттара.

Сахаалар бастыг маастардарыттан бирдэстэрэ Илэи Пинигин республикатаады, Россиятаады, Вүтүл Соматаады турнирдарга хэстэ кыттыбыттан, иккэй быттын-хобнутун ааган сүлэр дуустук, арый өлөрү үтүө ахсааннаах грамоталар, дипломнар туоһутуудар. Илэи 1969 сыллаахха Калугада Россия кубогор Саха сирин хамаандатыгар кыттан бээттин дуосматтар иккэй буолбута, өнтөй 1981 сыллаахха Нарва куоракка Васильев Сокоп аатынан норуоттар иккэй ардыларынаады турнирга чапыкхайдык бастаабыта, иккэй сытыгар экик ситиниилээхтин кыттан иккэй буолбута. Илэи Пинигин утарысхаааччыларыга иккэйбыт партияларын «кыстээнэрин», кынылааччыларын үөрөтөн, туох сымдааахтарын быйыккэрдөн биэрэр үтүө үлэстэах. Аһаас дууһааах

үөрүнибэн, төр-күлүү тыллаах убайдарыттан сакта  
дуобатчытара үтүккэ үөрэммит буолуохтаахтар.

Иван Семенович Чуралтыга үлдэвч сулларчигүйтэй улаус хайхыгтар «Дуобат хүншүтүн» утуумахтык үлээлэгтэ. Нэһилээктэри кэрийн сөөктэри бэртэлдирэ. Тренэр бэйһэстэһэн дуулуурдаах, сарлаах үлэтэ бэл бүтүгүтэр дээрэ үрдүкү сагаатанан сымаламмакка келтэ. Дынтинэй, үтүүлэх үтүүлэгтэ кини буодуохтаах этэ. Этарга дына, бэйлэтэ илгитинэй атыһынан тутан республикада кинэтика билгээр спорт маастардарын Василий Куприновны, Иван Новгородовы, Аркадий Неустроены, Семен Габышевч лэнтэн таһаарда; оһио 30-тан таһса маастарга кандидаттары эбэн кэбйинг. Бастаах дөрөвөөччилэритүн биирдэстэрэ Михаил Николаев өссө 1978 сытлаахха республикада бастаабыта.

Силлнэ дуоһ мэс үүмэтэнийн, дуобат Чурапчыга  
бирдэ атаар турбатаа шахы. Спорт энтузиаста-  
рын хөхтөрүнэн, бастагы маастарыт Иван Пинигин  
тула түмэснэр, үнүн сыралаах үлэ дэннэтгэн хэ-  
мэлээр хангалбытан билэбэт. Үбүлээрн бу тэгтнч  
бэлмэтэһинимэр дуобатчыт эрэ быһыытынан сырда-  
тым. Акулаба, Угалинчага үөрөнэр сылларыга  
комүс нүмөйдөөх ырыаһытынан билээрэ, уусура  
самодетельноһы көрүү конкурстарын жүреаттары  
нан буолуталарыта. Худуһунуһук быһыытынан  
таһаанн бу мн 15 күнтэр аһаллыбыт быһытан  
һатыгар өссө тогтү көрөн итэһэйдийбэт. Илээх дь  
көргөн баһылыга, Иван Семеновны үбэ аһардаах  
үбүлүүбүзүн аһтыгник хөдөрлөһүрбиз көмүлдээн.

Дмитрий ЭВЕРСТОВ.  
Поруот үөрэҕириттэн туйгуна.

# ХАМНАСНЫ ТҮЧҮҮН

[illegible]

Най. Непонятно юнна строничебѣт ѹдѣлитѣрѣмъ хам-  
настрѣтанъ бѣганъ нѣмъ хамнастрѣтанъ ѹдѣлитѣрѣмъ

[illegible]

“Двойр” — үөрэнэччилэр кооперативтара

ОСКОЛА ВОИНА РЫНОК

Мин санынхтар, тиз хабаансыгдатын үзгичтэрдин хамагсдын сэлхэ-дээнэ промштынхосыг үзгичтэрдин 1990 сытангыг хамагсартын эхлүүлээр тэр-тэр эгнэс буюулар, миннээр орохтороо сэн көлөгсөн-тэр.

1990-жонна 1995-санынгарыг үзгичтэрдин өртө хамагс-тохотын көрөлөгүн Бастаанг санынгары—1990-саныг үзгичтэрдин өртө хамагс (саны), миннэ—1995-санынгарыг үзгичтэрдин өртө хамагс (тэр, саны).

Басууныг үзгичтэрдин

|     |      |             |
|-----|------|-------------|
| 518 | 1161 | Амга        |
| 408 | 776  | Мана-Хангад |
| 424 | 613  | Чуварын     |
| 392 | 848  | Торнаг      |
| 367 | 737  | Нам         |
| 395 | 672  | Агаан       |
| 479 | 1094 | Миннэс      |
| 649 | 1668 | Дорнодын    |
| 617 | 1425 | Дорнодскаг  |
| 617 | 1138 |             |

Информациг охуулын үзгичтэрдинхэн, 1995-саныг үзгичтэрдин үзгичтэрдин өртө хамагсартын 1990-саныг үзгичтэрдин өртө хамагсартын басууныг үзгичтэрдин 3-тэр-тэр.

| Материал          | Количество | Цена за единицу | Всего |
|-------------------|------------|-----------------|-------|
| Доска сосновая    | 1601       | 2219            | 1234  |
| Хворост сосновый  | 1174       | 1253            | 870   |
| Примесей хвоща    | 1174       | 1538            | 614   |
| Солома яровая     | 1591       | 1688            | 1363  |
| Камыш яровой      | 2071       | 2878            | 1430  |
| Сухая Печеночница | 2048       | 2888            | 1570  |

ОБОРОТЪ ЛЕТА

M. СИДОРОВА.

Одним из основных направлений деятельности является развитие культуры и искусства. В этом направлении были проведены различные мероприятия, направленные на повышение уровня культуры и искусства населения. В частности, были организованы различные конкурсы, выставки, концерты и другие мероприятия, направленные на развитие культуры и искусства. Кроме того, были проведены различные мероприятия, направленные на повышение уровня культуры и искусства населения. В частности, были организованы различные конкурсы, выставки, концерты и другие мероприятия, направленные на развитие культуры и искусства.

[illegible]

рыгар Хайлахыт нэһилээгин дьаһалтата.

Автор суругтер итмалар  
сина редакция позициялар  
болды сеп түбөндөр буулар  
Сурукка итмалар чакылар  
ишараттанктарктар өм  
ишараттанктар өм  
ишараттанктар өм